

Examination of teachers' opinions about the acquisition of the life skills of the students transitioning from preschool to primary school

Öğrencilerin okul öncesi eğitimden ilkökula geçişlerinde yaşam becerilerini kazanmalarına yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi¹

**Ergün Öztürk²
Mustafa Bektaş³**

Abstract

Transition from preschool to primary school is accepted as one of the most important educational transitions for students. The aim of this study is to determine the degree of the acquisition of the life skills for the students while they pass from kinder garden to primary school. This determination is made according to the opinions of teachers in kinder garden and primary school. Because of this reason, a semi-structured interview form was composed by the researchers. Phenomenological method is used in this research. The semi-structured interview form was conducted for 9 kinder garden teachers and for 9 primary teachers who were selected purposefully from three schools. Teachers were intentionally chosen because they have direct contact with students at the specified levels. The interviews were sound recorded and content analysis method is used for gathering data from these records. The data and phrases that are taken from voice records were sent back to the teachers for their approval. Primary school teachers stated that primary school children who attended in kinder garden are master in three life skills which are

Özet

Anaokulundan ilkökula geçiş, küçük çocukların yaşadığı en önemli eğitim geçişlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Bu araştırmanın amacı okul öncesi eğitimden ilkökula geçiş sürecinde öğrencilerin yaşam becerilerine ne kadar sahip olduklarını sınıf ve okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda belirlemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim modeli ve amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme tercih edilmiştir. Bu araştırmada nitel veri toplama yöntemlerinden yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Çalışma grubu, 3 ilköğretim okulunda görev yapan 9 ilkökula öğretmeni ve 9 okul öncesi öğretmeninden oluşmaktadır. Yapılan görüşmelerin ses kayıtları dinlenmiş, öğretmen ifadeleri aynen yazılmış ve kontrol etmeleri için görüşülen öğretmenlere tekrar gönderilip onayları alınmıştır. Bu verilerin analizinde ise her bir soruya ayrı ayrı içerik analizi yapılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimi alıp birinci sınıfa devam eden öğrencilerin yaşam becerilerine sahip olduklarını büyük çoğunlukla ifade ettikleri 3 yaşam becerisi sırasıyla

¹ Cumhuriyet'in Kuruluşundan Günümüze Eğitimde Kademeler Arası Geçiş ve Yeni Modeller Uluslararası Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur

²Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği Eğitimi ABD. ergunozturk@erciyes.edu.tr

³Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği Eğitimi ABD. mbektas@sakarya.edu.tr

entrepreneurship, creative thinking and proper usage of Turkish. All of kinder garden teachers stated that creative thinking skills and entrepreneurship skills are well supported by Turkish kinder garden curriculum. . Although kinder garden teachers and primary school teachers have different ideas about acquisition of life skills, they have similar thoughts about the reasons behind the lack of these skills that are environment and individual differences. While updating and revising the curriculum, these findings could be used as guidance.

Keywords: Preschool; primary school; transitions; opinions of teachers; phenomenologic method.

[\(Extended English summary is at the end of this document\)](#)

girişimcilik, yaratıcı düşünme ve Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerileridir. Okul öncesi öğretmenlerinin tamamının okul öncesi eğitimi almakta olan öğrencilerin yaşam becerilerini kazandığını ifade ettikleri 2 beceri yaratıcı düşünme ve girişimcilik becerileridir. Okul öncesi öğretmenleri ve sınıf öğretmenlerinin becerilerin kazandırılması ile ilgili farklı görüşler ifade etmelerinin yanı sıra bu becerileri kazanamama gerekçeleri incelendiğinde çevre ve bireysel farklılık gibi gerekçelerin örtüştüğü görülmektedir. Programların güncellenme çalışmalarında bu temalara özellikle dikkat edilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi; ilkokul; geçiş; öğretmen görüşü; fenomenolojik yöntem.

Giriş

21. yüzyılda eğitim alanında meydana gelen değişiklikler öğretmeni yalnızca bilgi aktaran kişi olmaktan çıkarmıştır. Öğretmen mevcut bilgilere ulaşma, ulaşılan bilgileri doğru değerlendirme ve değerlendirilen bu bilgileri çözümler için kullanma süreçlerinde bireyler için gerekli olacak becerilerin kazandırılmasında önemli bir rol üstlenmektedir. Eğitim sistemi içerisinde bu görev birbiri ardı sıra gelen kademelerde görevli öğretmenler tarafından üstlenilmektedir. Türk Millî Eğitim Sistemi okul öncesinden yükseköğretime kadar birbirinin ardı sıra gelen ve birbirinden etkilenen kademelerden oluşmaktadır. Okul öncesi eğitim, ilkokul, ortaokul, lise ve yükseköğretim kademelerinin tamamı birbirinin işleyişini etkilemektedir. Bu nedenle okul öncesinden ilkokula, ilkokuldan ortaokula, ortaokuldan liseye ve liseden de yükseköğretime geçişlerin sorunsuz yürütülebilmesi için bu kademelerde verilen eğitim/öğretimin birbirini destekler nitelikte olması gerekmektedir.

Okul öncesi eğitiminden öğrencileri hayata ve bir üst kademe olan ilkokula hazırlaması beklenmektedir. Okul öncesi eğitiminin amaç ve görevleri Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları'na ve temel ilkelerine uygun olarak; çocukların beden, zihin ve duygu gelişimini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak, onları ilkokula hazırlamak, şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı yaratmak, çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır. Ayrıca okul öncesi eğitimin temel ilkelerinin 13. maddesinde “Çocukların hayal güçleri, yaratıcı ve eleştirel düşünme becerileri, iletişim kurma ve duygularını anlatabilme davranışları geliştirilmelidir” (MEB, 2013) ifadesi yer almaktadır.

Eğitimin bütün aşamalarında, gerçekleştirilen eğitim ve öğretim etkinliklerinin ne derece etkili olduğunun belirlenmesi son derece önemlidir. Üst aşamadaki öğrenmeleri bir önceki aşamada yeterli düzeyde gerçekleşen öğrenmeler olumlu, gerçekleşmeyen öğrenmeler ise olumsuz etkilemektedir. Bu anlamda okul öncesi dönem çocuklar için gerekli olan yaşam becerilerinin ve üst eğitim aşamaları için gerekli olan temel bilgi ve becerilerin kazanılması gereken önemli bir eğitim dönemidir. Bu yaşlarda verilecek eğitim, çocukların bilişsel, dil, motor, sosyal ve duygusal gelişim alanları ile öz bakım becerilerinin eş güdümlü ve çok boyutlu olarak desteklenmesini ve çocukların bireysel özelliklerini dikkate alarak nesnel olarak değerlendirilmesini zorunlu kılmaktadır (MEB, 2013;53). Bu değerlendirme süreçlerini yürütmekte olan okul öncesi öğretmenlerinin öğrencilerin

yaşam becerilerini kazanma düzeylerini en iyi gözlemleyen bireyler arasında oldukları düşünülmektedir.

Yaşam becerileri çocukluk boyunca öğrencinin bütünsel gelişimi ile ilgilidir. Bu beceriler fiziksel, entelektüel, kişisel, duygusal ve sosyal potansiyellerini ortaya koymada tamamen başarılı olabilmeleri için öğrencilere yardımcı olacak bilgi, beceri ve değerlerle öğrencilerin donatılmasına katkı sağlar. Yaşam becerilerini kazanmak; öğrencilerin toplum içerisinde aktif ve sorumlu rol almaları, yaşam zorluklarının üstesinden gelmeleri gibi konularda etkili olmanın yanında bu becerileri kullanmak bağımsızlaşmalarına da yardımcı olacaktır. Bu becerileri edinme ve uygulamalarında öğrencileri cesaretlendirir (CAPS, Intermediate Phase, DBE, 2011). Temel yaşam becerileri programı Dünya Sağlık Organizasyonu (1997) tarafından geliştirilmiştir. Amacı eğitim içerisinde çeşitli ortamlar oluşturarak genç insanlara ve çocuklara psikososyal yeterlik kazandırmaktır (Coley ve Dwivedi, 2004).

Yaşam becerileri olumlu bir şeyi yapabilmek ya da bir amaca ulaşma ve sahip olduğu belirli becerileri düzenlemeye yönelik bilgi, davranış, tutum ve değerlerin bir karışımını kapsayan olumlu davranışları ifade etmektedir (Rychaen ve Salganik 2001). Yaşam becerileri tanımlamada üç genel ölçüt kullanılmaktadır. Bu ölçütler:

- a) İyi işleyen bir toplum ve hayat boyu başarılı yaşama katkıda bulunacak anahtar beceriler,
- b) İçerikle ilgili geniş çaplı önemli zorluklarla başa çıkma,
- c) Bütün bireylerle ilgililik.

Bu ölçütlere göre yaşam becerileri üretken bir hayat içerisinde öğrencilerin başarılı olabilmesine yardım edecek yeteneklerdir. Yaşam becerileri öğrenme ve pratik yapma benlik saygısı, şefkat, güven, saygı gibi kişisel ve sosyal nitelikleri geliştirmede öğrencilere yardım eder.

Bandura (1977) sosyal öğrenme teorisini “*Yaşam becerilerine bağlı olan şeylerin öğretilmesinde kullanılan metot gençlerin davranışlarından ortaya çıkan sonuçları ve başkalarının nasıl davrandığını gözlemleyerek kendi deneyimlerinden çıkarımları ve çevresindeki insanların neler bildiği ile ilgilidir*” şeklinde tanımlamaktadır. Sosyal öğrenme teorisine göre eğitim; etkili olan kazanım, süreç ve deneyimlerin yeniden yapılandırılmış olmasını dikkate alır.

Yaşam becerileri eğitimi çocukların öğrenme ve öğretme sürecine aktif ve dinamik olarak katılmalarını gerekli kılar. Yaşam becerilerinin gelişimi aktif öğrenme pedagojisiyle yakından ilgilidir. Yaşam becerileri programları rol oynama, tartışma, durum analizi ve bire bir problem çözme gibi katılımcı öğretim metotları yoluyla kendi gelişim süreçlerinde genç insanların ilgisini çekebileceği göz önünde bulundurulmalıdır (Mangrulkar, Whitman ve Posner 2001). Derslerde öğretmen çocukların birbirlerine saygı göstermelerini, gruplar halinde çalışmalarını ve rol oynamalarını teşvik ederek çocuklarda yaşam becerilerinin bir birine yardım etmeyle nasıl geliştiğini göstermelidir (Tyrrer, 2010). Bu öğrenme süreci içerisinde öğretmen yaşam becerilerini öğretirken rol modelleri olarak davranmaları oldukça önemlidir.

Yaşam becerileri eleştirel düşünme, etkili iletişim ve karar vermeyi kapsamaktadır. Bununla birlikte oyunlar ve benzetimler (simulations) öğrencilerin güvenli bir çevre içerisinde gerçek dünya problemlerini çözmelerine ve bu süreç içerisinde eğlenceli zaman geçirmelerine imkân vermektedir (Bhattacharjee ve Ghosh, 2013).

Düşünme ve düşünmeye dönük çalışmalar kapsamında planlama yapma ve bunu uygulamaya yönelik adımlar atma çocukların beceri gelişimi için oldukça önemli çabalar. Eğitimcilerin çocukların plan yapma ve derin düşünme becerilerini içeren programlar hazırlayıp uygulayarak küçük yaşta çocukların düşünme ve muhakeme becerilerini geliştirebilecekleri konusunda deneysel çalışmalardan ve uygulamalardan elde edilmiş sonuçlar bulunmaktadır. Plan yapma ve derin düşünmenin her ikisi de çocukların ne yaptıklarını ve ne öğrendiklerini düşünmeleri açısından önemli becerilerdir. Bu beceriler ayrıca çocukların akademik, sosyal ve sanatsal yeteneklerini geliştirir (Epstein, 1993).

Trickey ve Topping (2004) tarafından gerçekleştirilen düşünme becerilerinin kazanılmasına ilişkin bir araştırmadan elde edilen bulgulara göre, Düşünme Eğitimi'nin dinlemeye ve grup tartışmalarına katılımı (atılganlık) arttırdığı ortaya konmuştur. Çocukların sınıf önünde konuşmaya daha istekli ve diğerlerinin fikirlerini dinlemeye hazır oldukları gözlenmiştir. Juuso (2007), Düşünme Eğitimi'nin erken yaşlarda verilmeye başlanması ile sorgulama, eleştirme, alternatif önerme, kuşkuyla yaklaşma, doğruluğu test etme ve tutarlılık gibi hem bilgi bakımından, hem de ahlak ve kişilik gelişimi bakımından çocukların ellerine bir araç verilmiş olduğunu ifade etmiştir.

Bir araştırmada yaşam becerileri öğretiminin bir sonucu olarak akademik performansın geliştiği de (Weissberg, Caplan ve Sivo, 1989) belirtilmiştir. Çeşitli kademelere erişme yaşı her ne kadar çocuğun motivasyonu, tecrübe ve kültürel durumuna göre farklılıklar gösterse de kademelerin gelişim sırası değişmez. Çocuk bir kademedeki diğerine geçerken ilk tecrübeler daha sonrakilerle bütünleşir ve kaynaşır.

Okul öncesi eğitimden ilkokula geçişte öğrencilere yukarıda ifade edilmeye çalışılan yaşam becerilerinin kazandırılması, çocuğun gelişimi ve akademik başarısı açısından oldukça önemlidir. İlkokul düzeyinde öğrencilere öncelikli olarak öğretim programlarında belirlenmiş dokuz yaşam becerisini kazandırmak amaçlanmaktadır. Bu beceriler eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, araştırma, iletişim, problem çözme, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik, Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma, karar verme becerisi olarak sıralanabilir (MEB, 2009). Bu becerilerin başarıyla kazandırılabilmesi eğitim sisteminin birbirini izleyen okul öncesi ve ilkokul kademelerinde yapılan eğitim/öğretim faaliyetlerinin birbirini destekler nitelikte olmasından büyük oranda etkilenecektir.

Anaokulundan ilkokula geçiş, küçük çocukların yaşadığı en önemli eğitim geçişlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Bu süreç fiziksel çevre, öğrenme beklentileri, kurallar ve rutinler, sosyal statü ve kimlik, çocuklar ve aileler arasındaki ilişkiler de dâhil olmak üzere bir takım değişiklikleri müzakere etme ve bunlara uyum sağlamayla ilgilidir (Hirst, Jervis, Visagie, Sojo ve Cavanagh, 2011). Okul öncesi eğitimden ilköğretime geçişte birçok kişi kolayca değişim yolunda ilerleyebilir ancak bazıları için bu süreç oldukça yoldırıcı olabilir (Skouteris, Watson ve Lum, 2012). Bu geçiş tecrübesinin çocuğun gelecekteki gelişimi ve öğrenimi üzerinde uzun vadeli etkilere sahip olduğu ve sonraki tüm eğitim düzeylerini kapsadığı düşünülmektedir. Başarılı geçişler, çocukların okuldaki performanslarını artıracak öğretim, öğrenme, yöntem, süreç, kural ve yönetmelikleri hızlı bir şekilde kavradıkları yeni durumlara uyum sağlamalarını kolaylaştıracaktır.

Bu nedenle okul öncesi eğitimden ilkokula geçiş, bir çocuğun okul kariyerindeki gücünü ve yönünü belirler. Başarılı bir başlangıç, gelecekteki ilerleme ve başarı ile bağlantılı olduğu için, şu an yapılan değişikliklerle baş etmek önemlidir (Giallo, Treyvaud, Mathews ve Kienhuis, 2010). Bu geçişi destekleyecek en önemli öge ise temel yaşam becerilerini belirli ölçülerde çocukların kazanmalarından geçmektedir.

Bu araştırmanın amacı okul öncesi eğitimden ilkokula geçiş sürecinde öğrencilerin yaşam becerilerine ne kadar sahip olduklarını sınıf ve okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda belirlemektir.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

1. Sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimi alıp birinci sınıfa devam eden öğrencilerin yaşam becerilerine sahip olma durumlarına yönelik görüşleri nelerdir?
2. Sınıf öğretmenlerine göre okul öncesi eğitimi alıp birinci sınıfa devam eden öğrencilerin yaşam becerilerine sahip olduklarını gösteren gerekçeleri nelerdir?
3. Sınıf öğretmenlerine göre okul öncesi eğitimi alıp birinci sınıfa devam eden öğrencilerin yaşam becerilerine sahip olmama gerekçeleri nelerdir?
4. Okul öncesi öğretmenlerine göre yaşam becerileri okul öncesi eğitimi programında yer almakta mıdır?
5. Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitimi almakta olan öğrencilerin yaşam becerilerini kazanma durumlarına yönelik görüşleri nelerdir?

6. Okul öncesi öğretmenlerine göre okul öncesi eğitimi almakta olan öğrencilerin yaşam becerilerini kazanma gerekçeleri nelerdir?
7. Okul öncesi öğretmenlerine göre okul öncesi eğitimi almakta olan öğrencilerin yaşam becerilerini kazanamama gerekçeleri nelerdir?

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması, analizi, geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarına yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim modeli kullanılmıştır. Farklı bireylerin görüşlerini ve deneyimlerini açıklamak amacıyla tercih edilen olgu bilim modeli, farkında olunan fakat derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olunmayan olgulara odaklanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Çalışma Grubu

Elde edilmesi düşünülen verinin derinliği ve genişliği çalışma grubunun büyüklüğü ile ters orantılıdır. Nitel araştırmalarda kaynakların sınırlılığı, bilgi toplama ve analiz yöntemlerinin özelliğinden dolayı çok sayıda bireyle çalışmak sağlıklı değildir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu nedenle amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yapılmıştır. Bir araştırmada gözlem birimleri belli niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere ya da durumlardan oluşturulabilir. Bu durumda örneklem için belirlenen ölçütü karşılayan birimler örnekleme dâhil edilirler (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel 2013). Bu niteliklere uygun olarak çalışma grubu, 2013–2014 Eğitim-Öğretim Yılı Sakarya İli Hendek İlçesi'nde bulunan 3 ilköğretim okulunda görev yapan 9 ilkokul birinci sınıf öğretmeni ve 9 okul öncesi öğretmeninden oluşmaktadır. Örneklemede bu öğretmenlerin tercih edilmesinin nedeni öğrencilerin belirlenen yaşam becerilerini kazanma durumlarını en yakın zamanda gözleme olanağına sahip olmalarıdır.

Verilerin Analizi

İçerik analizi için toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması, sonra da bu kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların belirlenmesi gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu araştırmada nitel veri toplama yöntemlerinden yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak yapılan görüşmelerin ses kayıtları dinlenmiş, öğretmen ifadeleri aynen yazılmış ve kontrol etmeleri için görüşülen öğretmenlere tekrar gönderilip onayları alınmıştır. Bu verilerin analizinde ise her bir soruya ayrı ayrı içerik analizi yapılmıştır. Bu analizde birbirine benzeyen veriler belirli kodlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilmiş ve anlaşılır bir şekilde düzenlenmiştir. Araştırmacılar dışında nitel araştırmalarda deneyimli bir değerlendirmeci tarafından kodların tespiti yapılmıştır. Güvenirlik için araştırmacılar tarafından yapılan kodlamalar üzerinde Güvenirlik = Görüş Birliği / Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı X 100 formülü uygulanarak (Miles ve Huberman, 1994) hesaplanmıştır. Araştırmacıların kodlaması ve deneyimli diğer kodlayıcı arasında uyum yüzdesi %90,50 olarak hesaplanmıştır. Uyum yüzdesinin %70 veya daha üstü olması yeterli görüldüğünden veri analizi açısından araştırma güvenilir sayılmıştır. Bu çalışmadan elde edilen kodlar temaları oluşturulmada kullanılmıştır. Veriler betimsel bir anlatım ile sunulmuş ve çarpıcı olduğu düşünülen öğretmen ifadelerinden doğrudan alıntılarla bulgular açıklanmış ve yorumlanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bulguların daha kolay anlaşılmasını sağlamak amacı ile oluşturulan kodlar, temalar; öğretmen görüşü sayıları (n) ve görüşlerin içerisinde kodların tekrar etme sayıları (f) tablolarla gösterilmiştir. Çalışmada öğretmen ifadelerine yer verilirken okul öncesi öğretmeni için OOÖ, sınıf öğretmeni için SÖ kısaltmaları ve bitişiklerinde ilgili öğretmenin sırasını ifade eden sayı kullanılmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırmalar için bilimsel bulguların doğruluğu geçerliği, bilimsel bulguların tekrarlanabilirliği ise güvenirligi temsil etmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu kapsamda araştırmının geçerliği ve güvenirligini artırmak için yapılan işlemler dört başlık altında toplanabilir.

Araştırmının iç geçerliğini artırmak amacıyla yarı-yapılandırılmış görüşme formu geliştirilirken konu ile ilgili literatür incelenerek kavramsal bir çerçeve oluşturulmuş ve üç uzmandan görüş alınmıştır. Diğer taraftan görüşmelerin samimi bir sohbet ortamında gerçekleşmesi ve görüşlerin kim tarafından belirtildiğinin gizli kalacağı garantisinin verilmesi, görüşmelerin yapılmasında karşılıklı güvenin oluşmasına önemli bir katkı sağlamıştır. Bu önlemlerle katılımcıların görüşlerini herhangi bir endişe veya korkuya kapılmadan samimiyetle ifade etmeleri sağlanmaya çalışılmıştır. Böylece görüşme sürecinde toplanan verilerin öğretmenlerin gerçek görüşlerini yansıtmaları sağlanmıştır. Görüşmeler tamamlandıktan sonra ses kayıtları dikkatlice yazılı metin haline getirilmiştir. Ayrıca bu metin, görüşmenin yapıldığı kişiye tekrar okutularak kontrol ettirilmiştir. Böylece katılımcı teyidi alınmıştır. Yapılan içerik analizinde temalar, ilgili kodları kapsayacak kadar geniş ve ilgisiz kodları dışarıda bırakacak kadar dar kapsamda belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmının dış geçerliğini artırmak amacıyla araştırma süreci ve bu süreçte yapılanlar detaylı bir şekilde anlatılmıştır. Bu bağlamda, araştırmının modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, veri toplama süreci, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması gibi başlıklar detaylı bir şekilde sunulmuştur.

Araştırmının iç güvenirligini artırmak için bulguların ilgili kısımları örnek olarak yorum yapılmadan doğrudan verilmiştir. Ayrıca görüşmede elde edilen veriler üzerinde araştırmacılar ve nitel araştırma konusunda deneyimli bir akademisyen ayrı ayrı kodlamalar yapmış ve kodlamalar karşılaştırılarak tutarlık oranı hesaplanmıştır.

Araştırmının dış güvenirligini artırmak için araştırmacı, süreçte yapılanları ayrıntılı bir biçimde tanımlamıştır. Ayrıca elde edilen ham veriler (ses kayıtları ve yazılı metne dönüştürülmüş dokümanlar) ve kodlamalar istenildiğinde başkaları tarafından incelenebilecek şekilde araştırmacı tarafından saklanmaktadır.

Bulgular

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimi alıp birinci sınıfa devam eden öğrencilerin yaşam becerilerine sahip olmalarına yönelik görüşleri Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1. <i>Sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimi alıp birinci sınıfa devam eden öğrencilerin yaşam becerilerine sahip olmalarına yönelik görüşleri</i>			
Yaşam becerileri	Sahip (n)	Sahip değil (n)	Toplam (n)
1. Eleştirel düşünme	6	3	9
2. Yaratıcı düşünme	8	1	9
3. Araştırma	5	4	9
4. İletişim	5	4	9
5. Problem çözme	3	6	9
6. Bilgi teknolojilerini kullanma	6	3	9
7. Girişimcilik	9	0	9
8. Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma	8	1	9
9. Karar verme	6	3	9

Öztürk, E., & Bektaş, M. (2018). Öğrencilerin okul öncesi eğitimden ilkokula geçişlerinde yaşam becerilerini kazanmalarına yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 15(2), 1097-1115. doi:[10.14687/jhs.v15i2.5365](https://doi.org/10.14687/jhs.v15i2.5365)

Tablo 1 incelendiğinde sınıf öğretmenleri okul öncesi eğitimi alıp birinci sınıfa devam eden öğrencilerin kazandığı yaşam becerilerini girişimcilik, yaratıcı düşünme ve Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisi şeklinde sıralamaktalar. Bu öğrencilerin çoğunlukla kazanamadığı ifade edilen yaşam becerisi ise problem çözme becerisi olarak dikkat çekmektedir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerine göre okul öncesi eğitimi alıp birinci sınıfa devam eden öğrencilerin yaşam becerilerine sahip olduklarını gösteren gerekçelerin dağılımı Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. <i>Sınıf öğretmenlerine göre okul öncesi eğitimi alıp birinci sınıfa devam eden öğrencilerin yaşam becerilerine sahip olduklarını gösteren gerekçelerin dağılımı</i>				
Yaşam becerileri	(f)	Kod	Tema	Toplam (f)
1. Eleştirel düşünme	3 2 2 1	Öz güven Farklı fikir Eleştirme Bireyden bireye farklılaşma	Girişkenlik Üretkenlik Sorgulama Bireysel farklılık	8
2. Yaratıcı düşünme	2 7 3	Orijinallik Farklı fikir Fazla fikir	Üretkenlik	12
3. Araştırma	4 2 2	Sorgulama Merak Israr	Sorgulama Girişkenlik	8
4. İletişim	4 2	Kuralları bilme Arkadaşlık kurma	Uyumluluk Çevre	6
5. Problem çözme	3	Çözüm yolları bulma	Üretkenlik	3
6. Bilgi teknolojilerini kullanma	4 2 1	Aile etkisi Oyun amaçlı kullanma Bireyden bireye farklılaşma	Çevre Bireysel farklılık	7
7. Girişimcilik	4 6 3	Öz güven İsteklilik Liderlik	Girişkenlik	13
8. Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma	2 4 5 2	Kelime hazinesi Kendini ifade etme Kurallara uyma Doğru telaffuz	Dili kullanma	13
9. Karar verme	4 2 2	Öz güven Deneyim Aile etkisi	Girişkenlik Çevre	8

Çalışmaya katılan sınıf öğretmenlerine göre okul öncesi eğitimi alıp birinci sınıfa devam eden öğrencilerin yaşam becerilerine sahip olma gerekçeleri incelendiğinde toplam 21 farklı koddan 7 tema oluşmuştur.

Eleştirel düşünme becerisine yönelik "girişkenlik" teması; öz güven, "üretkenlik" teması; farklı fikir, "sorgulama" teması; eleştirme, "bireysel farklılık" teması; bireyden bireye farklılaşma kodundan oluşmaktadır. SÖ3’ün “Okul öncesi eğitimi alan öğrenciler daha girişken oluyorlar. Kendilerine güveniyorlar. Söz almada daha cesaretli oluyorlar. İfade yetenekleri geliştiği için sizi de eleştirebiliyorlar. Duruşunuzla, giyiminizle ilgili sizi eleştirebiliyorlar. Eleştiriler olumlu da oluyor olumsuz da. Ben kime sinirlendim

dediğimde kızdığım kişiyi gösterebiliyorlar..." ifadesi "girişkenlik, üretkenlik ve sorgulama" temalarına örnektir.

Yaratıcı düşünme becerisine yönelik "üretkenlik" teması; orijinallik, farklı fikir ve fazla fikir kodlarından oluşmaktadır. SÖ7'nin "*Okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin hayal güçleri oldukça fazla. Düşüncelerde ve düşüncelerini ifade etmede farklılık ortaya çıkıyor. Resim (çizme) konusunda da farklılıkları var.*" ifadesi "üretkenlik" temasına örnektir.

Araştırma becerisine yönelik "sorgulama" teması; sorgulama, merak ve "girişkenlik" teması; ısrar kodlarından oluşmaktadır. SÖ9'un "*Anlatılan herhangi bir şey hakkında oldukça fazla miktarda soru soruyorlar. Bir şey hakkında seviyelerine uygun bir araştırma yapmak istediğimde daha fazla katılmak istiyorlar*" ifadesi "sorgulama ve girişkenlik" temalarına örnektir.

İletişim becerisine yönelik "uyumluluk" teması; kuralları bilme ve "çevre" teması; arkadaşlık kurma kodlarından oluşmaktadır. SÖ8'in "*(Okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin) geneli (iletişim becerisine) sahip. Okula başladıkları uyum sürecinde bu öğrenciler daha çabuk arkadaşlık kurabiliyorlar. Arkadaşlarıyla uyumları daha güzeldir. İletişime daha çabuk geçiyorlar.*" ifadesi "uyumluluk ve çevre" temalarına örnektir.

Problem çözme becerisine yönelik "üretkenlik" teması; çözüm yolları bulma kodundan oluşmaktadır. SÖ2'nin "*Birkaç çözüm yolu bulabiliyorlar. En azından daha farklı düşünmeye yönelttiğiniz zaman farklı fikirler de üretebiliyorlar. Hani kuralları öğrenip geliyorlar. Kuralları bilen bir çocuk daha fazla alternatif üretebiliyor.*" ifadesi "üretkenlik" temasına örnektir.

Bilgi teknolojilerini kullanma becerisine yönelik "çevre" teması; aile etkisi, oyun amaçlı kullanma ve "bireysel farklılık" teması; bireyden bireye farklılaşma kodlarından oluşmaktadır. SÖ3'ün "*Okul öncesi eğitimi alan öğrenciler velilerden de destek aldıkları için daha farklı oluyorlar. Okul öncesinde filmlerle davranışlar öğretildiği için, daha az sayıda öğrenci olduğu için, teknoloji kullanma fırsatı bulabiliyorlar. Evde de bilgisayarları varsa bilgi teknolojileri ile çok erken yaşta tanışıyorlar.*" ifadesi "çevre ve bireysel farklılık" temalarına örnektir.

Girişimcilik becerisine yönelik "girişkenlik" teması; öz güven, isteklilik ve liderlik kodlarından oluşmaktadır. SÖ6'nın "*Girişimcilik becerisi gelişmiştir. Çünkü okul öncesi eğitimde yapılan etkinlikler öncül olma, yapılan etkinliklerde girişimci ve katılımcı olma eğitimlerini aldıklarından dolayı birinci sınıfta buna sahiptirler.*" ifadesi "girişkenlik" temasına örnektir.

Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisine yönelik "dil kullanma" teması; kelime hazinesi, kendini ifade etme, kurallara uyma ve doğru telaffuz kodlarından oluşmaktadır. SÖ1'in "*Farklı kelimeleri biliyorlar. Uzayla ilgili mesela çocuklar uzaya meraklı olduğu zaman, kelime hazineleri daha gelişmiş oluyor. Girişimciliğe örnek gerçi hani bir şey yapılacağı zaman markete falan kolay gidiyorlar. O olayda var çocuklarda. Hani oraya gittiği zaman kendini ifade etmesi de yine Türkçeyi güzel kullanma becerisini de gösterir bence.*" ifadesi "dil kullanma" temasına örnektir.

Karar verme becerisine yönelik "girişkenlik" teması; öz güven ve "çevre" teması; deneyim ve aile etkisi kodlarından oluşmaktadır. SÖ5'in "*Kendileri ile ilgili bir süreçte kararlarını daha baskın olarak verebiliyorlar. Tercihlerde bulunuyorlar ve ısrarcılar.*" ifadesi "girişkenlik" temasına örnektir.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerine göre okul öncesi eğitimi alıp birinci sınıfa devam eden öğrencilerin yaşam becerilerine sahip olmadıklarını gösteren gerekçelerin dağılımı Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3.

Sınıf öğretmenlerine göre okul öncesi eğitimi alıp birinci sınıfa devam eden öğrencilerin yaşam becerilerine sahip olmama gerekçelerinin dağılımı

Yaşam becerileri	(f)	Kod	Tema	Toplam (f)
1. Eleştirel düşünme	2 1 1	Seviyeye uygun olmama Aile etkisi Bireyden bireye farklılaşma	Hazırbulunuşluk Çevre Bireysel farklılık	4
2. Yaratıcı düşünme	1	Bireyden bireye farklılaşma	Bireysel farklılık	1
3. Araştırma	4	Bireyden bireye farklılaşma	Bireysel farklılık	4
4. İletişim	4	Kurallara uymama	Uyumluluk	4
5. Problem çözme	6	Olgunlaşma	Hazırbulunuşluk	6
6. Bilgi teknolojilerini kullanma	3	Teknolojiye erişememe	Teknolojiyle tanışma	3
7. Girişimcilik	-	-	-	0
8. Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma	1	Bireyden bireye farklılaşma	Bireysel farklılık	1
9. Karar verme	3	Aile etkisi	Çevre	3

Çalışmaya katılan sınıf öğretmenlerine göre okul öncesi eğitimi alıp birinci sınıfa devam eden öğrencilerin yaşam becerilerine sahip olmama gerekçeleri incelendiğinde toplam 6 farklı koddan 5 tema oluşmuştur.

Eleştirel düşünme becerisine yönelik "hazırbulunuşluk" teması; seviyeye uygun olmama, "çevre" teması; aile etkisi, "bireysel farklılık" teması; bireyden bireye farklılaşma kodundan oluşmaktadır. SÖ2'nin "*Kendi karakterinden kaynaklanan ya da evde ki aileden aldığı eğitimden kaynaklanan farklılıklar da oluyor. Anaokuluna gittiği halde olmayabiliyor ya da gitmediği halde yine kazanmış olabiliyor. Hani dediğim gibi ana sınıfına gitmiş oluyor fakat ona söylediğiniz şeyleri yapamayabiliyor. Ya da gitmemiş oluyor çocuk ama yapabiliyor. O da ailenin ilgisiyle de ilgili bir şey. Bireysel farklılıklar var ya sonuçta o değişebiliyor...*" ifadesi "hazırbulunuşluk, çevre ve bireysel farklılık" temalarına örnektir.

Yaratıcı düşünme becerisine yönelik "bireysel farklılık" teması; bireyden bireye farklılaşma kodundan oluşmaktadır. SÖ2'nin "*Çocuğa göre değişiyor. Çocuğa bakıyorsun kesin diyorsun ana sınıfı eğitimi almıştır fakat anne-baba diyor ki gitmedi. Ya da tam da aksi olabiliyor.*" ifadesi "bireysel farklılık" temasına örnektir.

Araştırma becerisine yönelik "bireysel farklılık" teması; bireyden bireye farklılaşma kodundan oluşmaktadır. SÖ1'in "*Çocuklar hazırda almışlar yaşam olarak söyleyeyim hani. Hep aile mesela şey yapıyor ödev verdiğimiz zaman, hemen anne ve babayla yapıyor diye düşünüyorum. Yine bireysel farklılık gösteriyordur tabii ki ama genelde (araştırma becerisinin) olmadığını düşünüyorum. Okul öncesi eğitiminin bunu etkilediğini zannetmiyorum.*" ifadesi "bireysel farklılık" temasına örnektir.

İletişim becerisine yönelik "uyumluluk" teması; kurallara uymama kodundan oluşmaktadır. SÖ7'nin "*Özgüven fazlalığından dolayı hep konuşmak istiyorlar. Çoğunlukla söz hakkına riayet etmiyorlar.*" ifadesi "uyumluluk" temasına örnektir.

Problem çözme becerisine yönelik "hazırbulunuşluk" teması; olgunlaşma kodundan oluşmaktadır. SÖ3'ün "*Çabuk küsüyorlar. İlk zamanlar harfleri yazamayan öğrenciler yazabilenlere benimkini de yazarsan seninle konuşurum. Yoksa seninle konuşmam diyorlardı. Haftalarca süren dargınlıklar oluyordu.*" ifadesi "hazırbulunuşluk" temasına örnektir.

Öztürk, E., & Bektaş, M. (2018). Öğrencilerin okul öncesi eğitimden ilkokula geçişlerinde yaşam becerilerini kazanmalarına yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 15(2), 1097-1115. doi:[10.14687/jhs.v15i2.5365](https://doi.org/10.14687/jhs.v15i2.5365)

Bilgi teknolojilerini kullanma becerisine yönelik "teknolojiyle tanışma" teması; teknolojiye erişememe kodundan oluşmaktadır. SÖ9'un "Evinde bilgisayar olan öğrenciler ve okul öncesi eğitimi alan öğrenciler arasında bu beceri konusunda bir fark bulunmamaktadır." ifadesi "teknolojiyle tanışma" temasına örnektir.

Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisine yönelik "bireysel farklılık" teması; bireyden bireye farklılaşma kodundan oluşmaktadır. SÖ4'ün "Pek bir fark yok o konuda. Çocuğun kendi becerisi olduğunu düşünüyorum. Gittiği halde hiç konuşmayan, sosyal olmayan var onun yanı sıra gitmediği halde harika olan çocuklar da var. Kişilik yapısıyla ilgili de olduğunu düşünüyorum..." ifadesi "bireysel farklılık" temasına örnektir.

Karar verme becerisine yönelik "çevre" teması; aile etkisi kodundan oluşmaktadır. SÖ3'ün "Daha çok aileye bağlı olabilir. Okul zamanına kadar aile ona çeşitli tercihler sunmuştur. Onlar arasından tercih yapmıştır. Karar verme daha çok aileye bağlı sadece okul öncesi ile olmaz." ifadesi "çevre" temasına örnektir.

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitimi programında yaşam becerilerinin yer almasına yönelik görüşleri Tablo 4'te sunulmaktadır.

Tablo 4. <i>Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitimi programında yaşam becerilerinin yer almasına yönelik görüşleri</i>				
Yaşam becerileri	Var (n)	Kısmen var (n)	Yok (n)	Toplam(n)
1. Eleştirel düşünme	6	3	0	9
2. Yaratıcı düşünme	9	0	0	9
3. Araştırma	5	3	1	9
4. İletişim	9	0	0	9
5. Problem çözme	7	0	2	9
6. Bilgi teknolojilerini kullanma	5	2	2	9
7. Girişimcilik	7	2	0	9
8. Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma	9	0	0	9
9. Karar verme	7	1	1	9

Çalışmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin tamamı okul öncesi eğitimi programında yaratıcı düşünme, iletişim ve Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma yaşam becerilerinin yer aldığı görüşündedir. Okul öncesi öğretmenlerinin çoğu diğer becerilerin de okul öncesi eğitimi programında yer aldığı yönünde görüş bildirirken 2'ser okul öncesi öğretmeni problem çözme ve bilgi teknolojilerini kullanma yaşam becerileri için 1'er okul öncesi öğretmeni ise araştırma ve karar verme yaşam becerileri için okul öncesi eğitimi programında yer almadığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitimi almakta olan öğrencilerin yaşam becerilerini kazanmalarına yönelik görüşleri Tablo 5'te sunulmaktadır.

Öztürk, E., & Bektaş, M. (2018). Öğrencilerin okul öncesi eğitimden ilkokula geçişlerinde yaşam becerilerini kazanmalarına yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 15(2), 1097-1115. doi:[10.14687/jhs.v15i2.5365](https://doi.org/10.14687/jhs.v15i2.5365)

Tablo 5.

Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitimi almakta olan öğrencilerin yaşam becerilerini kazanmalarına yönelik görüşleri

Yaşam becerileri	Kazanmaktadır	Kazanmamaktadır	Toplam(n)
	ır (n)	ır (n)	
1. Eleştirel düşünme	6	3	9
2. Yaratıcı düşünme	9	0	9
3. Araştırma	7	2	9
4. İletişim	8	1	9
5. Problem çözme	7	2	9
6. Bilgi teknolojilerini kullanma	5	4	9
7. Girişimcilik	9	0	9
8. Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma	8	1	9
9. Karar verme	7	2	9

Çalışmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin tamamı okul öncesi eğitimi almakta olan öğrencilerin yaratıcı düşünme ve girişimcilik yaşam becerilerini kazandıkları yönünde görüş bildirmişlerdir. Ayrıca okul öncesi öğretmenlerinin tamamına yakını okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin iletişim ve Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma yaşam becerilerini kazandıkları yönünde görüş bildirmişlerdir. Okul öncesi öğretmenlerinin yarısına yakını okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin bilgi teknolojilerini kullanma yaşam becerilerini kazanmadıkları yönünde görüş bildirmişlerdir.

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinden okul öncesi eğitimi almakta olan öğrencilerin yaşam becerilerini kazandığını belirtenlerin gerekçelerinin dağılımı Tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6.

Okul öncesi öğretmenlerinden okul öncesi eğitimi almakta olan öğrencilerin yaşam becerilerini kazandığını belirtenlerin gerekçelerinin dağılımı

Yaşam becerileri	(f)	Kod	Tema	Toplam (f)	
1. Eleştirel düşünme	6	Yanlış-doğru ayrımı	Sorgulama	8	
	2	Farklı görüşe saygı	Uyumluluk		
	2	Oyunlaştırma	Üretkenlik		
2. Yaratıcı düşünme	7	Oyunlaştırma	Üretkenlik	17	
	6	Sanat etkinliği			
	4	Hayal gücü	Çevre	7	
	3	Özgür ortam			
	2	TV etkisi			
	2	Aile etkisi			
3. Araştırma	4	Değişimi fark etme	Sorgulama	6	
	2	Merak	Çevre		
	3	Aile etkisi			3
	1	Oyunlaştırma			Üretkenlik
4. İletişim	8	Sınıf içi etkinlikler	Çevre	11	
	1	Aile etkisi	Uyumluluk		
	3	Kurallara uyma			
	3	Bireyden bireye farklılaşma			Bireysel farklılık

Öztürk, E., & Bektaş, M. (2018). Öğrencilerin okul öncesi eğitimden ilkokula geçişlerinde yaşam becerilerini kazanmalarına yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 15(2), 1097-1115. doi:10.14687/jhs.v15i2.5365

5. Problem çözme	5	Karar verme	Üretkenlik	9
	4	Tamamlama çalışmaları		
	1	Bireyden bireye	Bireysel farklılık	1
	1	farklılaşma	Çevre	1
		Aile etkisi		
6. Bilgi teknolojilerini kullanma	5	Sınıf içi etkinlikler	Çevre	9
	4	Aile etkisi		
7. Girişimcilik	9	Sınıf içi etkinlikler	Çevre	10
	1	Aile etkisi		
	4	Öz güven	Girişkenlik	4
	1	Bireyden bireye	Bireysel farklılık	1
	1	farklılaşma	Sorgulama	1
		Merak		
8. Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma	7	Sınıf içi etkinlikler	Çevre	10
	3	Aile etkisi		
	2	Oyunlaştırma	Üretkenlik	2
	1	Bireyden bireye	Bireysel farklılık	1
		farklılaşma		
9. Karar verme	6	Sınıf içi etkinlikler	Çevre	11
	5	Deneyim		
	2	Öz güven	Girişkenlik	2

Çalışmaya katılan okul öncesi öğretmenlerine göre okul öncesi eğitimi almakta olan öğrencilerin yaşam becerilerini kazanma gerekçeleri incelendiğinde toplam 17 farklı koddan 6 tema oluşmuştur.

Eleştirel düşünme becerisine yönelik "sorgulama" teması; yanlış-doğru ayrımı, "uyumluluk" teması; farklı görüşe saygı, "üretkenlik" teması; oyunlaştırma kodundan oluşmaktadır. OÖÖ3'ün "Kendi görüşleri dışında bir ifade gelince saygılı olmaları yönünde eğitimler veriyoruz. Bu beceriyi tam olarak kazandıklarını söylemek mümkün değil. Genelde bunları biz oyun aktivitesi içerisinde veriyoruz. Diğer bir etkinliğimizi de çocuklara gösterdiğimiz çizgi filmlerde yapıyoruz. Doğru mu yoksa yanlış mı olduğu şeklinde sorarak becerinin gelişmesine katkı sağlamaya çalışıyoruz." ifadesi "sorgulama, uyumluluk ve üretkenlik" temalarına örnektir.

Yaratıcı düşünme becerisine yönelik "üretkenlik" teması; oyunlaştırma, sanat etkinliği ve hayal gücü kodlarından oluşurken "çevre" teması; özgür ortam, TV etkisi ve aile etkisi kodlarından oluşmaktadır. OÖÖ9'un "... Bu becerileri öğrencilere oyunlar, hikâyelerin önemli yerinde kesip öğrencilere tamamlattırarak ve drama etkinlikleriyle yaptırıyoruz. Ayrıca serbest etkinliklerimizde ve resim çalışmalarımızda bu beceriye yer vermekteyiz." ifadesi "üretkenlik" temasına, OÖÖ2'nin "Anasınıfında en çok hikâye saatinde. Genellikle hikâyeler standart. Mutlu sonla biter ama ne yapıyorum ben? Son sayfada bırakıyorum. O çözümlenecek yerde, sonuç bölümünde bırakıyorum. Sence nasıl sonuçlanabilir? Bazı sonunu sonuçlandırmamış olabiliyor. Farklı şekilde üretmiş. Çocuğun yapısal özelliklerine sahip ruhsal durumu falan. Değişik sonuçlar çıkabiliyor. İllaki mutlu sona da gitmiyor. Ama çok uç şeylerde çıkıyor. Çocuğun hayal gücüne göre değişik şeylerde çıkıyor. Bazen de şey var. Evdeki aktiviteleri mi? İzlediği diziden bile etkilenip hani inşallah izlemiyorlardı ama hep o örnek vardır ya "Kurtlar Vadisi". Eğer öyle bir ortamdaysa, anne baba oturup onu izliyorlarsa sonuç sanki öyle şeylere gidiyor..." ifadesi de "çevre" temasına örnektir.

Araştırma becerisine yönelik "sorgulama" teması; değişimi fark etme ve merak kodlarından oluşurken "çevre" teması; aile etkisi kodundan oluşmakta ve "üretkenlik" teması da oyunlaştırma kodundan oluşmaktadır. OÖÖ6'nın "...Aile katılımı olarak verdiğimiz ödevler oluyor. Duyu organlarıyla tat almayla ilgili. Mesela tatl, tuzlu, ekşi deneyler yapıyoruz." ifadesi "sorgulama ve çevre" temalarına, OÖÖ8'in "...Biz doğrudan bir araştırma nasıl yapılır şeklinde değil fakat oyunlarla bunları veriyoruz. Algulama düzeyleri farklı olduğu için bu beceriyi en iyi oyunlarla vermekteyiz." ifadesi de "üretkenlik" temasına örnektir.

İletişim becerisine yönelik "çevre" teması; sınıf içi etkinlikler ve aile etkisi, "uyumluluk" teması; kurallara uyma ve "bireysel farklılık" teması da bireyden bireye farklılaşma kodundan oluşmaktadır. OÖÖ1'in "Programımızda da var zaten. Okula gelişi, karşılama gibi. Giderken uğurlama gibi ve onun haricinde de etkinlikler boyunca ricalar. Çekingenlik herhalde, söyleyemiyor, ifade edemiyor. Yani bence çekingenlikten kaynaklanıyor. Hani konuşma problemi olan çocuk olsa diyeceğim ki konuşma probleminden kaynaklanıyor ama öyle çocukta yok. İşitme problemlili çocukta yok. Normal bepsi, sağlıklı ama çekingenliğinden, bireysel. Burada aileye başlamayacağım. Toplumumuzda insanlar çoğu birbiriyile kaynaşmışlar bir şekilde. Hani bir selamı, günaydınlaşmayı, hoşçakalın ailede de yapıyoruz. Bu bizim örf ve adetlerimizde var. Oradan bilmeleri gerekiyor. Onun haricinde ben sadece sıklıkla olarak görüyorum çocuklarda." ifadesi "çevre ve bireysel farklılık" temalarına örnektir.

Problem çözme becerisine yönelik "üretkenlik" teması; karar verme ve tamamlama çalışmaları, "bireysel farklılık" teması; bireyden bireye farklılaşma ve "çevre" teması da aile etkisi kodundan oluşmaktadır. OÖÖ3'ün "Mesela bir problemi veriyorsunuz. Genelde hikâye sonlarında oluyor. Bırakıyoruz. Diyoruz bu hikâyenin sonunu siz nasıl bitirdiniz? O kendi kafasıyla sırayla nasıl hayal ediyorsa öyle cevap veriyor. Genelde onlarda yapıyoruz o problem çözme becerisini. Evde problemle ilgili bir şeyleri var. Süreç hakkında bilgileri var. İllaki orda da bir problem ortaya çıkıyor. Ama ne var. Daha farklı, daha sıra dışı arkadaşlarından da görüyorlar. Sıra dışı düşünmeyi, farklı çözüm yolları da olduğunu görebiliyorlar. Ana sınıfındaki etki o. Birazcık bakıyorlar farklı görüşler var. Çünkü evde çok mantıklı şeyler genelde çocuklara veriliyor. Yetişkin bakış açısıyla onu veriyorlar. Bakıyor ki farklı görüşler de var, farklı çözüm yolları da var kendi akranlarıyla. Onu görüyor. Farklı düşünemeyi görüyor, farklı çözüm yolları araştırması hani olaya nasıl gidebileceğini, nasıl çözüm yolu bulabileceğini arkadaşları yardımıyla da almış olabiliyor." ifadesi "üretkenlik, bireysel farklılık ve çevre" temalarına örnektir.

Bilgi teknolojilerini kullanma becerisine yönelik "çevre" teması; sınıf içi etkinlikler ve aile etkisi kodlarından oluşmaktadır. OÖÖ6'nın "Projeksiyonumuz var kullanıyoruz. Oyunda müzik açıyoruz kullanıyoruz. Yap-boz eşini bulma oyunları var bazen çocuklara bunları yaptırıyorum. Herhangi bir resim oluyor farklılarını buluyorlar, eşini bulma gibi. Birçoğu da bilerek geliyor. İki ya da üç çocuk bilmiyor onu da zaman içerisinde öğreniyor. You Tube'da şarkılar var, eğitici oyunlar var, her şey var. Onlarda bir kısmını evde kullandıkları için öğretmenim şundan çalın bundan çalın. Onlarda bizi yönlendirebiliyor..." ifadesi "çevre" temasına örnektir.

Girişimcilik becerisine yönelik "çevre" teması; sınıf içi etkinlikler ve aile etkisi, "girişkenlik" teması; özgüven, "bireysel farklılık" teması; bireyden bireye farklılaşma ve "sorgulama" teması da merak kodundan oluşmaktadır. OÖÖ7'nin "...Duyuşsal alanda buna yönelik birçok kazanımımız var. Özellikle dediğim gibi bir işe başlama, başlanmış bir işi tamamlama, sorumluluk alma, öz güven bunlara yönelik birebir kazanımlarımız var... Mesela geçen sene benim bir öğrencim vardı. Çok sınırlı cümle kuruyor. Yani kelime, cümle kurmuyor. Çok içine kapalı bir çocuk. Ama ne oldu ilk dönem böyle sürdü, baya bir sürdü. İkinci dönemden sonra bir baktık. Bu çocuk açıldı. Açılış o açılış. Kendisi oyun kuruyor. Oyun kurmak öyle her çocuğun harcı değildir. Girişken olmayan çocuk bunu yapamaz. Hani oyun kuruyor, sürekli soru soran bir çocuk oldu, sürekli arkadaşlarıyla konuşan çocuk oldu. Hatta hikâye kitaplarını alıp arkadaşlarına, çevresine oturup hani okuma yazma bilmiyoruz ama resimlere bakarak hikâye kurabiliyoruz ya. Bir baktık bunu yapabiliyor çocuk. Bu çocuk geldiğinde kendini bile doğru düzgün ifade edemeyen bir çocuktu ki evde de böyle bir çocukmuş. Evde çocuğu yerinde tutamaz hale gelmişler velinin anlattığına göre." ifadesi "çevre, girişkenlik, bireysel farklılık ve sorgulama" temalarına örnektir.

Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisine yönelik "çevre" teması; sınıf içi etkinlikler ve aile etkisi, "üretkenlik" teması; oyunlaştırma, ve "bireysel farklılık" teması da bireyden bireye farklılaşma kodundan oluşmaktadır. OÖÖ8'in "Anadil etkinliğinde bu becerileri kazandırıyoruz. Hikâyeler okuyarak, okuduğumuz hikâyenin anlatılması yapılarak bu tür becerilerin kazandırılması yapılmaktadır. Oyunlarla da bu becerilerin gelişmesi için çalışıyoruz. Mesela parmak oyunumuz var çocuklar kendileri kalkıp bu oyunu oynuyorlar." ifadesi "çevre, ve üretkenlik" temalarına, OÖÖ5'in "Bireysel olarak çünkü o kadar farklı özellikte çocuklar var ki. Aileden nezakete özgü daha hiçbir şey bilmeyenler var. Çok güzel Türkçeyi konuşanlarda var. Bire bir sınıfta yaşıyorum. Özgür dilemenin ne anlama geldiğini bilmeyen çocuklar

Öztürk, E., & Bektaş, M. (2018). Öğrencilerin okul öncesi eğitimden ilkokula geçişlerinde yaşam becerilerini kazanmalarına yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 15(2), 1097-1115. doi:[10.14687/jhs.v15i2.5365](https://doi.org/10.14687/jhs.v15i2.5365)

var. Öncelikle ön planda tuttuğum nezâket çocuklara ricalı konuşma ve teşekkür, özür bakımından nezâket kelimelerini kullanmak. Bunların dönemin başından dönemin sonuna kadar kademe kademe ilerlediğini fark ediyoruz...” ifadesi "bireysel farklılık" temasına örnektir.

Karar verme becerisine yönelik "çevre" teması; sınıf içi etkinlikler ve deneyim ve "girişkenlik" teması da özgüven kodundan oluşmaktadır. OÖÖ5'in "Zaman zaman farklı boyama sayfaları verdiğimiz düşünürsem. Öncelikle soruyorum. Hangisini boyamak istiyorlarsa onların içerisine koyuyorum. Kimisi şunu istiyorum diyor, kimisi kararsız kalıyor. O anda önce çok kararlı olanlar oluyor. Kıskaçlık yapanlarda oluyor. Hani arkadaşı ne alırsa bende onu istiyorum. Ama ben orada kararlı oluyorum. İşte önce hangini seçtiyseniz onu almak zorundasınız. Kararınıza saygı duymak zorundasınız diye motive etmeye çalışarak kararlı olmalarına yönlendiriyorum." ifadesi "çevre ve girişkenlik" temalarına örnektir.

Tablo 7.

Okul öncesi öğretmenlerinden okul öncesi eğitimi almakta olan öğrencilerin yaşam becerilerini kazanmadığı belirtilenlerin gerekçelerinin dağılımı

Yaşam becerileri	(f)	Kod	Tema	Toplam (f)
1. Eleştirel düşünme	2	Aile etkisi	Çevre	2
	2	Bireyden bireye farklılaşma	Bireysel farklılık	2
2. Yaratıcı düşünme	-	-	-	0
3. Araştırma	2	Kısıtlı olanaklar	Çevre	3
	1	Aile etkisi		
	1	Bireyden bireye farklılaşma	Bireysel farklılık	1
4. İletişim	1	Çocuk hâkimiyeti	Disiplinsizlik	2
	1	Dinlememe		
5. Problem çözme	1	Aile etkisi	Çevre	1
	1	Bireyden bireye farklılaşma	Bireysel farklılık	1
6. Bilgi teknolojilerini kullanma	2	Aile etkisi	Çevre	4
	2	Kısıtlı olanaklar		
7. Girişimcilik	-	-	-	0
8. Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma	1	Aile etkisi	Çevre	1
9. Karar verme	2	Aile etkisi	Çevre	2

Çalışmaya katılan okul öncesi öğretmenlerine göre okul öncesi eğitimi almakta olan öğrencilerin yaşam becerilerini kazanmama gerekçeleri incelendiğinde toplam 6 farklı koddan 3 tema oluşmuştur.

Eleştirel düşünme becerisine yönelik "çevre" teması; aile etkisi kodundan ve "bireysel farklılık" teması da bireyden bireye farklılaşma kodundan oluşmaktadır. OÖÖ4'ün "...Bazı çocuklar çok çekingen oluyor ya da konuşmuyor. Bazı öğrenciler sonradan açılıyor. Yetiştirilme tarzı da önemli. Bazılarında az oluyor, yavaş yavaş gelişiyor. Her çocuk çok farklı oluyor. Bazıları çok konuşkan oluyor. Konuya farklı yönlerden, eleştirel yönden bakabiliyor. Bazı çocuklar daha hızlı oluyor. Bazı çocuklar da algılama problemi oluyor. O tarz çocuklar da var. Bireysel farklılıklar oluyor çocuklarda. Eleştirel düşünme ana sınıfında tamamen kazanılmış olmuyor." ifadesi "çevre ve bireysel farklılık" temalarına örnektir.

Araştırma becerisine yönelik "çevre" teması; kısıtlı olanaklar ve aile etkisi ve "bireysel farklılık" teması da bireyden bireye farklılaşma kodundan oluşmaktadır. OÖÖ3'ün "Birazcık yaşları itibarıyla ısrarcı değiller. Keyiflerince hareket edecekler. Mesela siz hafta sonu bir ödev verirsiniz ona hani kendileri

bir şeyler araştırıp bulsunlar diye. Sonucunda dönüş fazla olmuyor. Çoğu araştırmamış, gelmiş olabiliyor yani. Bu konuda çok bir fikrim yok yani. Bireysel farklılığı da var aile ilgisi de var. Hani mesela sorduğunuzda bir tanesine bunu niye araştırmadın, neden istemedin diye bazısı şunu diyebiliyor. Annem beni götürmedi. İşte bakmadık, gitmedik ya da mesela bir deney aleti yapmalarını istiyorum evde aileleriyle. Neden yapmadın dediğimde. Gerçekten ailelerini bulamamış olabiliyorlar, materyal eksikliğinden olabiliyor. Ondan da kaynaklanabiliyor. O tarz şeyler. Bazıları da yapmak istemeyen de oluyor. Ben yapmak istemedim. Ben oyun oynadım diyor.” ifadesi "çevre ve bireysel farklılık" temalarına örnektir.

İletişim becerisine yönelik "disiplinsizlik" teması; çocuk hâkimiyeti ve dinlememe kodlarından oluşmaktadır. OÖÖ6'nın "Eskiden dinleme becerisi daha fazlaydı çocuklarda. Dinlemeyi biliyorlardı. Bir büyük konuştuğunda, bir şey anlattığında daha bir dinleme şeyi vardı. Saygı mı diyeyim? Çekinme mi diyeyim? Böyle bir şey vardı ama şuan çocuklar dinlemiyor. En fazla üç beş dakika ondan sonra çabuk sıkılıyorlar. Dikkatlerini farklı yöne çeviriyorlar. Nedeni bence çocuklara hayır denmemesi, her istediklerinin yapılması, biz yaşamadık aman çocuklarımız yaşasın, her gördüklerinin alınması, her oyuncağın alınması, kızım oğlum bunu mu istiyorsun? Yani her şey çocuğa sorulmamalı, bırakılmamalı. Bazı kararları anne baba vermeli bence. Hep çocuğa göre hareket edilmemeli çünkü belirli bir zaman sonra öyle oluyor ki çocuk anne babayı yönetiyor, yönlendiriyor..." ifadesi "disiplinsizlik" temasına örnektir.

Problem çözme becerisine yönelik "çevre" teması; aile etkisi ve "bireysel farklılık" teması da bireyden bireye farklılaşma kodundan oluşmaktadır. OÖÖ5'in "...Bu her çocukta mümkün olmayabiliyor. Ailesinde aldığı eğitim veya iletişim. Mesela böyle kararlı oluyor, inatçı oluyor. Mesela diün karşılaştım. Çok sinirlendim. Beni sinir ettiler falan gibisinden davranışlarda bulunuyor ve yüz ifadesi hala sinirli. Yumuşamıyor. Değişik örnekler vererek mesela arkadaşlarıyla oynamak istiyorsan birazcık onlara uyum sağlamak zorundasın diyerek. Önce anlatıyoruz ama bir şekilde ailenin vermiş olduğu kişilik ve aile yaşam tarzı muhakkak yansıyor çocuğa. İlkokula başlarken tam veriliyor mu? Veriliyor diyemem. Çünkü almış olduğu bir program var onu pek değiştiremiyorlar.” ifadesi "çevre ve bireysel farklılık" temalarına örnektir.

Bilgi teknolojilerini kullanma becerisine yönelik "çevre" teması; aile etkisi ve kısıtlı olanaklar kodlarından oluşmaktadır. OÖÖ8'in "İletişim araçlarını anlatırken bunları veriyoruz, sadece üzerinden geçiyoruz. Çocuk zamanının büyük bir kısmını ailesinin yanında geçirdiği için bu beceriyi ne kadar uyguladığı konusunda bilgi sahibi değiliz ama biz kazanmalarına dönük çalışmalarımızı yapıyoruz. Biz çocukların bazı kazanımları elde etmesi için bazı eğitici CD'ler veriyoruz fakat bunlar ne kadar etkili olacak ki en fazla bir saat.” ifadesi "çevre" temasına örnektir.

Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisine yönelik "çevre" teması; aile etkisi kodundan oluşmaktadır. OÖÖ6'nın "Sosyal çevrede, arkadaşlık ortamında, ev ortamında ailelerinden veya arkadaşlarından, büyüklerinden duyduğu kelimeleri çocuklar çok çabuk kapabiliyor. Biz doğruyu söyleyince bir kere, iki kere, üç kere zor öğreniyor ama en ufak bir (hatalı) kelime ağızdan kaçsa çocuk onu hiç unutmuyor.” ifadesi "çevre" temasına örnektir.

Karar verme becerisine yönelik "çevre" teması; aile etkisi kodundan oluşmaktadır. OÖÖ3'ün "...Ailenin etkisi çok fazla. Biz burada tam bağımsız ediyoruz ama aile diyor ki bizim çocuğumuza ne oldu? Çocuğumuz isyankâr oldu. Öyle bir şeye bürünüyor bu. O konuda bana şikâyet eden, çocuğumu buradan alacağım diyen oldu. Çocuk öz saygısını kazanmış, kendisi karar verebiliyor. Diyor ki ben buna artık söz geçiremiyorum. Bu çocuğa ne oldu? Diyorum ki bir birey oldu. Birey olduğunun, karar verebildiğinin farkına vardı diyorum. O yani aile yine müdahale ediyor.” ifadesi "çevre" temasına örnektir.

Sonuç Tartışma ve Öneriler

Okul öncesi eğitimden ilkökula geçiş sürecinde öğrencilerin yaşam becerilerine ne kadar sahip olduklarını sınıf ve okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda belirlemeyi amaçlayan bu çalışmanın sonuçları alt problemlerin sırasına dikkat edilerek sınıf öğretmenlerinin ve okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri olmak üzere iki başlık altında sunulmaktadır.

Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinden Ulaşılan Sonuçlar

Sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimi alıp birinci sınıfa devam eden öğrencilerin yaşam becerilerine sahip olduklarını büyük çoğunlukla ifade ettikleri 3 yaşam becerisi sırasıyla girişimcilik, yaratıcı düşünme ve Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerileridir. Bu sonuca bağlı olarak okul öncesi eğitiminde girişimcilik, yaratıcı düşünme ve Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerileri dışındaki yaşam becerilerinin etkili olarak kazandırılması için öğretim programı, öğretim ortamı, hizmetiçi eğitim ve öğretmen yetiştirme gibi alanlarda geliştirme çalışmaları planlanabilir.

Sınıf öğretmenlerine göre okul öncesi eğitimi alıp birinci sınıfa devam eden öğrencilerin yaşam becerilerine sahip olma gerekçeleri girişkenlik, üretkenlik, sorgulama, bireysel farklılık, uyumluluk, çevre ve dili kullanma olarak adlandırılan 7 temadan oluşmuştur. Çalışmanın bu sonucundan elde edilen temaların içeriği literatürde bireyin öğrenmelerinin kendi yaşantısı ve çevresinden etkilenmesi (Bandura, 1977), problemlere çözüm üretmeye doğrudan katılımın etkililiği (Mangrulkar, Whitman ve Posner, 2001), yaşam becerilerinin kazanımında öğrencilerin yürüttüğü grup çalışmaları ve bu çalışmalar sürecinde yaşanan iletişimlerle gelişmesi (Tyrrer, 2010), plan yapma ve öğrendiklerini muhakeme etmenin önemi (Epstein, 1993), düşünme becerilerinin kazanılmasının konuşma ve başkalarının fikirlerini dinlemede etkili olduğu (Trickey ve Topping, 2004) gibi birçok çalışmanın vurguladığı sonuçlar ile benzerlik göstermektedir. Buradan öğrencilerin okul öncesi eğitimi almalarının yaşam becerilerini öğrenmede önemli katkısının olduğu söylenebilir bu nedenle bireylerin okul öncesi eğitimi almaları için gerekli desteklerin sağlanması ve yasal düzenlemelerin yapılması önerilebilir. Ayrıca yaşam becerilerinin öğretimine katkı sağlaması açısından okul öncesi eğitim programı ilgili uzmanlarca güncellenirken bu çalışmanın temaları dikkate alınabilir.

Sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimi alıp birinci sınıfa devam eden öğrencilerin sahip olmadıklarını ağırlıklı olarak ifade ettikleri 3 yaşam becerisi sırasıyla problem çözme, araştırma ve iletişim becerileridir. Bu becerilerin kazandırılmamasının gerekçelerini belirlemeye yönelik yapılacak bilimsel çalışmalar ile problem çözme, araştırma ve iletişim gibi becerilerin okul öncesi eğitiminde neden kazandırılmadığı değerlendirilmelidir.

Sınıf öğretmenlerine göre okul öncesi eğitimi alıp birinci sınıfa devam eden öğrencilerin yaşam becerilerine sahip olmama gerekçeleri hazırbulunmuşluk, çevre, bireysel farklılık, uyumluluk ve teknolojiyle tanışma olarak adlandırılan 5 temadan oluşmuştur. Elde edilen bu temalardan okul öncesi eğitimde kazandırılmayan becerileri konu edinecek araştırmacılara konu belirleme ve ölçme araçları geliştirmede yararlanılabilir.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görüşlerinden Ulaşılan Sonuçlar

Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitimi programında yer aldığını büyük çoğunlukla ifade ettikleri 3 yaşam becerisi yaratıcı düşünme, iletişim ve Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerileri olarak sıralanabilir. Ayrıca 2 okul öncesi öğretmeni problem çözme ve bilgi teknolojilerini kullanma yaşam becerilerinin okul öncesi eğitimi programında yer olmadığını belirtmişlerdir.

Okul öncesi öğretmenlerinin tamamının okul öncesi eğitimi almakta olan öğrencilerin yaşam becerilerini kazandığını ifade ettikleri 2 beceri yaratıcı düşünme ve girişimcilik becerileridir. Ayrıca okul öncesi öğretmenlerinin tamamına yakını okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin iletişim ve Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma yaşam becerilerini kazandıklarını belirtmişlerdir. Bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre ise girişimcilik, yaratıcı düşünme ve Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerileri okul öncesi eğitimde kazandırılmaktadır. Bu yönüyle girişimcilik, yaratıcı düşünme ve Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerileri her iki öğretmen grubu tarafından da iyi kazandırıldığı düşünülen yaşam becerileridir. Literatürde temel becerileri iyi gelişmiş öğrencilerin akademik becerilerin gelişiminde daha hızlı yol aldığı vurgulanmaktadır (Uyanık ve Kandır, 2010). Bu yönüyle bakıldığında okul öncesi öğrencilerinin bu yaşam becerilerini kazanması gelecekteki akademik başarılarını da olumlu yönde etkileyecektir.

Okul öncesi öğretmenlerine göre okul öncesi eğitimi almakta olan öğrencilerin yaşam becerilerini kazanma gerekçeleri sorgulama, uyumluluk, üretkenlik, çevre, bireysel farklılık ve girişkenlik olarak

adlandırılan 6 temadan oluşmuştur. Sınıf öğretmenlerine göre ise bu gerekçeler girişkenlik, üretkenlik, sorgulama, bireysel farklılık, uyumluluk, çevre ve dili kullanma olarak belirlenmiştir. Bu sonuca göre her iki öğretmen grubunun gerekçelerinde de benzeşen temalar sorgulama, uyumluluk, üretkenlik, çevre, bireysel farklılık ve girişkenlik olarak belirlenmiştir.

Okul öncesi öğretmenlerinin yarısına yakını okul öncesi eğitimi almakta olan öğrencilerin bilgi teknolojilerini kullanma yaşam becerisini kazanmadıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca okul öncesi öğretmenlerinin yarısından daha az bir kısmı da okul öncesi eğitimi almakta olan öğrencilerin eleştirel düşünme yaşam becerisini kazanmadıklarını belirtmişlerdir. Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre ise problem çözme, araştırma ve iletişim becerileri okul öncesi eğitimde kazandırılmamaktadır. Bu yönüyle okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri sınıf öğretmenlerinin görüşleri ile örtüşmemektedir. Eleştirel düşünme karar verme becerisiyle bire bir ilişkilidir. Karar verme becerileri, yaratıcı ve yenilikçi olan ve yeni anlayışlar, yeni yaklaşımlar, yeni perspektiflerin anlaşılması ve kavranmasında yepyeni yollara götüren birçok düşünceyi de içerir (Facione and Facione, 2001). Okul öncesi çağındaki çocukların düşüncelerini etkin bir şekilde kullanma becerisine tam olarak ulaşmamış olmaları okul öncesi öğretmenlerinin öğrencilerine eleştirel düşünme becerisini kazandıramadıkları görüşünü oluşturmuş olabilir. Ancak bu çalışmanın sonuçları arasında sınıf öğretmenlerinin ifade ettiği problem çözme, araştırma ve iletişim gibi becerilerin okul öncesi eğitiminde kazandırılmadığı ifadesi ile bu sonuç arasında benzerlik bulunmamaktadır. Çünkü sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğu okul öncesi eğitimi alıp birinci sınıfa devam eden öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerine sahip olduklarını ifade etmişlerdir. Okul öncesi öğretmenleri ve sınıf öğretmenlerinin yaşam becerilerinin kazandırılması ile ilgili beklentilerinin farklı çalışmalar yapılarak incelenmesi yararlı olabilir.

Okul öncesi öğretmenlerine göre okul öncesi eğitimi almakta olan öğrencilerin yaşam becerilerini kazanmama gerekçeleri çevre, bireysel farklılık ve disiplinsizlik olarak adlandırılan 3 temadan oluşmuştur. Okul öncesi öğretmenleri ve sınıf öğretmenlerinin becerilerin kazandırılması ile ilgili farklı görüşler ifade etmelerinin yanı sıra bu becerileri kazanamama gerekçeleri incelendiğinde çevre ve bireysel farklılık gibi gerekçelerin örtüştüğü görülmektedir. Programların güncellenme çalışmalarında bu temalara özellikle dikkat edilmesi önerilebilir.

Kaynakça

- Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. Engle wood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Bhattacharjee, S., and Ghosh, S. (2013). Usefulness of role-playing teaching in construction education: A systematic review. 49th ASC Annual International Conference Proceedings of the Associated Schools of Construction.
- Coley, J., and Dwivedi, K. N. (2004). *Life skills education through schools. Promoting the emotional well-being of children and adolescents and preventing their mental ill health*, UK: Jessica Kingsley Publishers: 132-148.
- Department of Education, (2011). *National Curriculum Statement (NCS). Curriculum and Assessment Policy Statement (CAPS), English Home Language, Intermediate Phase, Grades 4-6*, Pretoria, South Africa.
- Epstein, A. S. (1993). *Training for quality: Improving early childhood programs through systematic in-service training*. Ypsilanti, MI: High/Scope.
- Facione, N. C., and Facione, P. A. (2001) Analyzing explanations for seemingly irrational choices, *International Journal of Applied Philosophy*, 15(2), 267-286.
- Giallo, R., Treyvaud, K., Mathews, J., and Kienhuis, M. (2010). Making the transition to primary school. An evaluation of a transition programme for parents. *Australian Journal of Educational & Developmental Psychology*, 10, 1-17.
- Hirst, M., Jervis, N., Visagie, K., Sojo, V., and Cavanagh, S. (2011). *Transition to Primary School: A Review of the Literature*. KidsMatter Transition to School, Parent Initiative. Retrieved February 2016
- Juuso, H. (2007). *Child, Philosophy and Education*. Oulu: Oulu University Press.
- Mangrulkar, L., Whitman, C. V., and Posner, M. (2001). *Life skills approach to child and adolescent healthy human development*. Washington, D.C.:Pan American Health Organisation.

Öztürk, E., & Bektaş, M. (2018). Öğrencilerin okul öncesi eğitimden ilkökula geçişlerinde yaşam becerilerini kazanmalarına yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 15(2), 1097-1115. doi:[10.14687/jhs.v15i2.5365](https://doi.org/10.14687/jhs.v15i2.5365)

- MEB. (2009). İlköğretim 1, 2 ve 3. sınıflar hayat bilgisi dersi öğretim programı ve kılavuzu. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları. Ankara.
- MEB. (2013). Okul öncesi eğitimi programı. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları. Ankara.
- Skouteris, H., Watson, B., and Lum, J. (2012). Preschool children's transitions to formal schooling: The importance of collaboration between teachers, parents and children. *Australasian Journal of Early Childhood*, 37(4), 78-88.
- Trickey, S. and Topping, K. (2004) "Philosophy for children'. A systematic review". *Research Papers in Education*. 19(3), 365-380.
- Tyrer, M. (2010). Teaching life skills in the elementary school classroom. Retrieved on December 23, 2015 from <http://www.helium.com/items/958107-teaching-life-skills-in-the-elementary-school-classroom>.
- Uyanık, Ö. ve Kandır, A. (2010). Okul öncesi dönemde erken akademik beceriler. *Kuramsal Eğitimbilim*, 3(2), 118-134.
- Weissberg, R. P., Caplan, M. Z., and Sivo, P. J. (1989). A new conceptual framework for establishing school – based social competence promotion programs. In Bond. L.A. and Compas. B. E. (Eds.) *Primary prevention and promotion in schools*. Newbury Park, CA: Sage.

Extended English Summary

Introduction

Preschool, primary, secondary, high and higher education have an effect on one another. The education given in these levels must be parallelized with each other because easy transition from kinder garden to primary, from primary to secondary, from secondary to high and from high to higher education is of great importance. Every level could have positive or negative influence on the later level with regard to accomplished learning. In other words, preschool education is the seed of later education levels, which means that preschool education has crucial importance on gaining life skills that are essential for an individual. Acquisition of life skills leads pupils to become active and responsible individuals within the society, to overcome life problems and to become viable individuals when they grow up.

Transition from preschool to primary school is accepted as one of the most important educational transitions for students. A successful transition helps students on school adaptation. Acquisition of life skills is among the most important factors to make this transition easier.

The aim of this study is to determine the degree of the acquisition of the life skills for the students while they pass from kinder garden to primary school. This determination is made according to the opinions of teachers in kinder garden and primary school. Because of this reason, a semi-structured interview form was composed by the researchers.

Method

Phenomenological method is used in this research. The semi-structured interview form was conducted for 9 kinder garden teachers and for 9 primary teachers who were selected purposefully from three schools. Teachers were intentionally chosen because they have direct contact with students at the specified levels. The interviews were sound recorded and content analysis method is used for gathering data from these records. The data and phrases that are taken from voice records were sent back to the teachers for their approval.

Results

Results of this study are given separately as opinions of kinder garden teachers and primary school teachers.

Opinions of Primary School Teachers

Primary school teachers stated that primary school children who attended in kinder garden are master in three life skills which are entrepreneurship, creative thinking and proper usage of Turkish. To take this result into consideration, some changes could be done in the curriculum, learning environment, in-service training and teacher training to give children life skills other than entrepreneurship, creative thinking and proper usage of Turkish.

According to primary school teachers, to be able to acquire life skills a child must be master in seven themes that are entrepreneurship, productivity, critical thinking, personal differences, adaptability, environment and usage of language. These themes are similar with Bandura's findings that an individual is influenced by his-her own environment and life experiences (Bandura, 1977), similar to the findings of Mangrulkar et al. that trying to solve a problem is positively influential for life skills (Mangrulkar, Whitman and Posneri 2001). Likewise, there are Tyrer's findings that group working and interaction among group members positively influence life skills positively (Tyrer, 2010), similar to the statement of Epstein that making plans and ratiocination of learning influence life skills (Epstein, 1993). This is also similar to the statements of Trickey et al. that speaking and listening to the other's ideas are important factors for thinking skills (Trickey and Topping, 2004). According to these results someone could say that joining kinder garden have positive influence on students in terms of gaining life skills. For this reason, family awareness could be raised about this issue or kinder garden education could be recommended as compulsory education. Furthermore, results of this study could be taken into consideration in terms of seven themes stated above by kinder garden curriculum makers when kinder garden curriculum is revised.

Primary school teachers stated that in primary schools children who had attended in kinder gardens were not good enough in three life skills that are problem solving, exploration and communication. Further researches could be done to make it clear why kinder garden education is not enough for children to acquire these three skills.

According to primary school teachers the reasons behind the lack of three skills in children who attended kinder garden are environment, individual differences, readiness, adaptability and lack of knowledge about technology. The researchers who would like to study the life skills that are gained by the primary school students in a difficult way can focus on these five concepts.

Opinions of Kinder Garden Teachers

Most of the kinder garden teachers who participated the study stated that MEB curriculum is good enough in terms of supporting creative thinking, communication skills and appropriate usage of Turkish. Besides, two kinder garden teachers said that MEB curriculum is good enough in terms of supporting problem solving skills and usage of technology skills.

All of kinder garden teachers stated that creative thinking skills and entrepreneurship skills are well supported by Turkish kinder garden curriculum. Furthermore, most of the participant kinder garden teachers said that children attend kinder garden to gain skills of proper usage of Turkish and communication. According to Uyanık and Kandır, if life skills of an individual are improved well, academic skills of that individual will be most probably improved later on in life (Uyanık and Kandır, 2010).

According to kinder garden teachers the reasons behind gaining life skills for kinder garden children are questioning, productivity, environment, personal differences, entrepreneurship and adaptability.

Nearly half of the kinder garden teachers agree that kinder garden children do not gain the skill of information technology usage. Besides, less than half of the kinder garden teachers stated that kinder garden children do not gain the skill of critical thinking. Creative thinking is closely associated with decision making skills. Decision making skill supports creative and innovative thinking, understanding new perspectives (Facione and Facione, 2001). Because abstract thinking does not completely developed in kinder garden years, kinder garden teachers could think that kinder garden children do not gain creative thinking skills. In contrast to this idea, primary school teachers stated that the children attending in kinder garden are good enough in critical thinking skills. Further research is needed in meeting the expectations of both kinder garden and primary school teachers about acquisition of life skills in kinder garden years.

According to kinder garden teachers the reasons behind the lack of three skills of kinder gardeners are environment, individual differences and indiscipline. Although kinder garden teachers and primary school teachers have different ideas about acquisition of life skills, they have similar thoughts about the reasons behind the lack of these skills that are environment and individual differences. While updating and revising the curriculum, these findings could be used as guidance.